

WET van 9 december 1972, houdende nieuwe regelen van de pensioenen van ambtenaren, van met hen gelijkgestelden en van hun nabestaanden (Ambtenarenpensioenwet 1972) (G.B. 1972 no. 150), gelijk zij luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen bij S.B. 1977 no. 25, S.B. 1981 no. 79, S.B. 1983 no. 45, S.B. 1987 no. 39, S.B. 1997 no. 13.

**TITEL 1
ALGEMEEN GEDEELTE**

**HOOFDSTUK 1
ALGEMENE BEPALINGEN
BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN**

Artikel 1

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt verstaan onder:

- a. de Minister: de Minister van Binnenlandse Zaken;
- b. het bevoegde gezag: het bevoegde gezag als bedoeld in artikel 3 van de Personeelswet;
- c. schoolbesturen: besturen van uit de openbare kas gesubsidieerde scholen voor bijzonder onderwijs;
- d. het fonds: het Pensioenfonds Suriname als bedoeld in artikel 48;
- e. de directie: de directie van het fonds als bedoeld in artikel 48;
- f. de Raad: de Raad van Toezicht als bedoeld in artikel 49;
- g. gewezen ambtenaar: hij die uit hoofde van een ontslag uitzicht heeft op pensioen ten laste van het fonds;
- h. gepensioneerd ambtenaar: hij die uit hoofde van een ontslag uitzicht heeft op pensioen ten laste van het fonds.

Artikel 2

1. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt onder pensioen verstaan elk pensioen dat is toegekend krachtens deze wet, tenzij uit de desbetreffende bepalingen het tegendeel blijkt.
2. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt onder pensioen mede verstaan de aanvulling van het pensioen bedoeld in hoofdstuk VI, tenzij uit de desbetreffende bepalingen het tegendeel blijkt.

Artikel 3

1. De bepalingen van deze wet voor het weduwen- en wezenpensioen zijn van overeenkomstige toepassing op het tijdelijk pensioen, tenzij uit de desbetreffende bepalingen het tegendeel blijkt.

2. De bepalingen van deze wet voor het weduwenpensioen zijn voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing op het weduwnaarspensioen.
3. Indien er recht ontstaat op weduwnaarspensioen wordt voor de toepassing van artikel 44, onder a, voor moeder onderscheidenlijk vader, gelezen vader onderscheidenlijk moeder.

TITEL II

HOOFDSTUK II VAN DE AMBTENAREN EN HET RECHT OP PENSIOEN

Artikel 4¹

1. Deze wet verstaat onder ambtenaren, personen die door of vanwege het bevoegde gezag in vaste bezoldigde dienst van de Staat zijn aangesteld.
2. Ambtenaar in de zin van deze wet zijn ook personen, die een vaste volledige betrekking bekleden bij, door of vanwege de Staat opgerichte rechtspersoonlijkheid bezittende instellingen van onderwijs.

Artikel 5

Mede zijn ambtenaren in de zin van deze wet, onderwijzers en leraren, die een vaste betrekking bekleden aan uit de openbare kas gesubsidieerde scholen voor bijzonder onderwijs.

Artikel 6²

Deze wet is niet van toepassing op:

- a. de Ministers;
- b. de leden van de Staatsraad;
- c. de leden van de Rekenkamer;
- d. de leden van besturen van waterschappen, dorpsgemeenten en andere zelfstandige gemeenschappen als bedoeld in artikel 86 van de Staatsregeling van Suriname.

Artikel 7

1. Hij die uit hoofde van ontslag uit een dienstverhouding waarin hij als ambtenaar is recht op wachtgeld verkrijgt, blijft ambtenaar zolang dat recht duurt.
2. Op de ambtenaar bedoeld in het eerste lid zijn de bepalingen van deze wet waarin wordt gesproken van ambtenaar van toepassing, tenzij daaruit het tegendeel blijkt.

---

¹ Gew. bij S.B. 1987 no. 39.

² Wet van 5 april 1938 tot oprichting van dorpsgemeenten (G.B. 1938 no. 66, zoals gewijzigd bij S.B. 1977 no. 45) ingetrokken bij Wet Regionale Organen (S.B. 1989 no. 44).

3. Verlies van het ambtenaarschap anders dan door ontslag staat voor de toepassing van deze wet gelijk met ontslag.

Artikel 8³

1. Deze wet beschouwt elke dienstverhouding van de ambtenaar als een afzonderlijk geheel tenzij uit de bepalingen van deze wet het tegendeel blijkt.
2. Hij die ambtenaar wordt ontvangt van het bevoegde gezag voor iedere dienstverhouding waarin hij deze hoedanigheid verkrijgt een geschrift waaruit dit blijkt, intreebericht genaamd.
3. Het bevoegde gezag zendt onmiddellijk een afschrift van het intreebericht aan de directie.
4. Bij het eindigen van het ambtenaarschap zijn het tweede en derde lid van overeenkomstige toepassing. Het dan te verstrekken afschrift heet uittreebericht.
5. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing op de schoolbesturen ten aanzien van de bij hen in dienstzijnde onderwijzers en leraren.
6. De directie geeft voorschriften omtrent de uitvoering van dit artikel. Deze voorschriften behoeven de goedkeuring van de Raad.

HOOFDSTUK III BIJDRAGE EN VERHAAL

Artikel 9⁴

1. Ambtelijk inkomen in de zin van deze wet omvat alle inkomsten in geld, die een ambtenaar terzake van zijn dienstverhouding ontvangt met uitzondering van:
  - a. die welke strekken tot vergoeding van onkosten die aan de dienstverhouding zijn verbonden;
  - b. vacatie- en presentiegelden;
  - c. kindertoelagen;
  - d. gratificaties;
  - e. uitkeringen bij bijzondere gelegenheden of omstandigheden die betrekking hebben op de ambtenaar;
  - f. tantièmes;
  - g. overwerkvergoedingen
  - h. vakantieuitkeringen.

---

³ Gew. bij S.B. 1987 no. 39.

⁴ Gew. bij S.B. 1977 no. 25.

2. Gedurende de tijd waarin een ambtenaar door verlof, ziekte of andere hem persoonlijk betreffende omstandigheden met of niet volledig in het genot is van zijn inkomsten wordt onder ambtelijk inkomen verstaan het ambtelijk inkomen dat voor hem zou hebben gegolden indien genoemde omstandigheden zich niet hadden voorgedaan.

Artikel 10

1. Elk ambtelijk inkomen dat een ambtenaar in een maand heeft ontvangen of geacht wordt te hebben ontvangen vormt een bijdragegrondslag over die maand. De bijdragegrondslag over een jaar wordt gevormd door de som van de bijdragegrondslagen over de maanden van dat jaar.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op personen bedoeld in artikel 7.
3. Het bevoegde gezag en de schoolbesturen doen vóór 1 maart van elk jaar aan de directie opgaven van de bijdragegrondslagen over het voorafgaande jaar van de bij hen in dienst zijnde ambtenaren.
4. Bij staatsbesluit worden nadere regelen gesteld omtrent de wijze van het doen van opgaven.
5. De directie kan ambtshalve een bijdragegrondslag vaststellen, wijzigen of intrekken. De directie stelt het bevoegde gezag en of de schoolbesturen hiervan zo spoedig mogelijk in kennis.

Artikel 11

1. De Staat is een pensioenbijdrage aan het fonds verschuldigd.
2. De pensioenbijdrage bedraagt 15% van de som der bijdragegrondslagen.
3. De in het eerste en het tweede lid genoemde bijdrage is ook verschuldigd over de tijdelijke diensttijd die tot het ambtenaarschap heeft geleid.
4. Als bijdragegrondslag over de tijdelijke diensttijd geldt het inkomen vastgesteld overeenkomstig artikel 10.
5. Indien een actuariële balans als bedoeld in artikel 59 daartoe aanleiding geeft, wordt het percentage van de pensioenbijdrage bij wet gewijzigd met ingang van een daarbij te bepalen datum, die niet mag voorafgaan aan de balansdatum.

Artikel 12

1. De Staat betaalt aan het fonds aan het einde van elke maand de pensioenbijdragen over de voorgaande maand.

2. De bijdrage ingevolge artikel 11, derde lid, aan het fonds verschuldigd dient aan het einde van de maand, voor allen die in die maand ambtenaar zijn geworden, te worden voldaan.
3. De directie is bevoegd terzake van de betaling van de pensioenbijdragen een afwijkende regeling te treffen.
4. Bij staatsbesluit zullen regelen worden gesteld volgens welke de Staat aan het fonds rente verschuldigd is over bedragen die, beoordeeld naar de tijdstippen bedoeld in het eerste en het tweede lid, te laat of te weinig zijn voldaan.

Artikel 13

1. De Staat is jaarlijks een bijdrage aan het verschuldigd voor hen die ten laste van de Staat dat jaar recht hebben op wachtgeld.
2. De wachtgeldtijdbijdrage wordt geheven over de bijdragegrondslag; als zodanig geldt het ambtelijk inkomen waarnaar het wachtgeld is berekend.
3. Deze bijdrage belooft de helft van het in artikel 11, tweede lid, genoemde percentage van de bijdragegrondslag.
4. Het bevoegde gezag zendt jaarlijks aan de directie een naamsgewijze opgave van de krachtens dit artikel over het voorgaande jaar verschuldigde wachtgeldtijdbijdrage en stelt de betrokkenen hiervan, ieder voor zover hem betreft, in kennis.
5. Het bevoegde gezag betaalt elk jaar vóór 1 juli de wachtgeldtijdbijdrage over het voorgaande jaar aan het fonds voor hen die in genoemd jaar recht hadden op wachtgeld.
6. Artikel 10, derde en vijfde lid, en artikel 12, vierde lid, zijn op de wachtgeldtijdbijdrage van overeenkomstige toepassing.

Artikel 14

1. Het bevoegde gezag en de schoolbesturen houden op het ambtelijk inkomen een bedrag in als verhaal van de aan het fonds te betalen pensioenbijdrage.
2. Het verhaal bedraagt 10% van het ambtelijk inkomen. Dit percentage kan bij wet worden gewijzigd.
3. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing op de wachtgeldtijdbijdrage als bedoeld in artikel 11, met dien verstande dat het verhaal

wordt berekend over het ambtelijk inkomen waarnaar het wachtgeld is berekend en dat het verhaal de helft bedraagt van het in het eerste lid genoemde percentage.

Artikel 15

De directie kan voorschriften geven voor de uitvoering van de artikelen van dit hoofdstuk. De voorschriften behoeven de goedkeuring van de Raad.

HOOFDSTUK IV DIENSTTIJD

Artikel 16

Als diensttijd komt in aanmerking de tijd na het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet:

- a. doorgebracht als ambtenaar;
- b. die, bij de toekenning van pensioenen in de zin van de Overheidspensioenregeling van Nederland of van de Nederlandse Antillen als voor pensioengeldige diensttijd in aanmerking komt;
- c. doorgebracht in tijdelijke dienst van de Staat, die tot het ambtenaarschap heeft geleid;
- d. doorgebracht in militaire dienst;
- e. doorgebracht met recht op wachtgeld, met dien verstande dat twee jaren voor één worden gerekend.

Artikel 17

Als diensttijd komt niet in aanmerking de tijd gedurende welke de ambtenaar:

- a. studieverlof of verlof buiten bezwaar van de Staat genoot;
- b. buiten functie was gesteld, gevolgd door schorsing of ontslag;
- c. geschorst was.

Artikel 18

1. Voor zover de tijd gedurende welke de ambtenaar ontheven is geweest van de uitoefening van zijn betrekking zonder wezenlijke onderbreking langer dan één jaar heeft geduurd, telt die tijd niet mede bij de pensioenberekening. Onder wezenlijke onderbreking verstaat dit artikel een onderbreking die langer dan twee maanden heeft geduurd.
2. In afwijking van het vorige lid telt bij de pensioenberekening niet mede de tijd gedurende welke de ambtenaar ontheven is geweest van de uitoefening van zijn betrekking met het oog op zijn tewerkstelling in een betrekking bij een volkenrechtelijke organisatie, het Koninkrijk of ander Rijksdeel, mits die tijd in de zin van de Overheidspensioenregeling van het Koninkrijk, Nederland of de Nederlandse Antillen als voor pensioengeldige diensttijd in aanmerking komt.

3. Bij de pensioenberekening telt niet mede de tijd gedurende welke de ambtenaar zijn betrekking niet heeft uitgeoefend wegens het bekleden van het ambt van Minister of Gevolmachtigde Minister, voor zover die tijd met ministerspensioen wordt vergolden.

Artikel 19

1. Bij de pensioenberekening telt niet mede de diensttijd waarover reeds pensioen dan wel onderstand bij wijze van pensioen is toegekend ten laste van:
  - a. Suriname;
  - b. Nederland of de Nederlandse Antillen
  - c. een publiekrechtelijk lichaam of een ander door het openbaar gezag ingesteld fonds in Suriname, Nederland of de Nederlandse Antillen.
2. Indien na toekenning van een pensioen krachtens deze wet een pensioen of onderstand bij wijze van pensioen, als bedoeld in het eerste lid, wordt toegekend, waarbij diensttijd, die met eerstbedoeld pensioen reeds is vergolden, voor de berekening in aanmerking is genomen, wordt eerstbedoeld pensioen herberekend of ingetrokken met ingang van het tijdstip waarop bedoeld pensioen of bedoelde onderstand ingaat.

HOOFDSTUK V VAN HET RECHT OP AMBTENARENPENSIOEN

Artikel 20

1. De ambtenaar heeft na zijn ontslag recht op pensioen, indien hij op het tijdstip van ingang van het ontslag:
  - a. hetzij de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt (ouderdomspensioen);
  - b. hetzij uit hoofde van ziekten of gebreken blijvend ongeschikt is zijn betrekking te vervullen (invaliditeitspensioen).
2. Voor hen die op wachtgeld gesteld is ontstaat het recht op invaliditeitspensioen op het tijdstip waarop hij voldoet aan de voorwaarden vervat in het eerste lid, onder b, ten aanzien van de betrekking waaruit hij met recht op wachtgeld is ontslagen.
3. Het recht op invaliditeitspensioen en de vaststelling van het invaliditeitspensioen zijn afhankelijk van een geneeskundig onderzoek als bedoeld in hoofdstuk XI.

Artikel 20a⁵

Behoudens het bepaalde in artikel 20 lid 1 onder a heeft de ambtenaar na zijn ontslag recht op pensioen, indien hij op het tijdstip van ingang van het ontslag een voor pensioen geldige diensttijd van tenminste 35 jaar heeft vervuld en de leeftijd van ten minste 55 jaar heeft bereikt.

---

⁵ Ingev. bij S.B. 1981 no. 79.

Artikel 21

Op verzoek van de ambtenaar of van het bevoegde gezag of van de schoolbesturen, laat de directie reeds voor een ontslag is verleend het geneeskundig onderzoek dat is geregeld in hoofdstuk XI instellen en neemt dienaangaande een beslissing. Deze beslissing heeft geen rechtsgevolg meer, indien het ontslag niet is ingegaan binnen een jaar na de dag waarop de beslissing kracht van gewijsde heeft verkregen.

Artikel 22⁶

1. De ambtenaar die op het tijdstip van ingang van zijn ontslag of beëindiging van zijn recht op wachtgeld aan geen van de in het eerste lid van artikel 20 of de in artikel 20a gestelde voorwaarden voldoet, verkrijgt uitzicht op ouderdomspensioen bij het bereiken van de leeftijd van 60 jaar. Het uitzicht op ouderdomspensioen gaat bij het bereiken van de leeftijd van 60 jaar over in het recht op ouderdomspensioen. Het uitzicht vervalt indien hij weer ambtenaar wordt.
2. Het uitzicht op ouderdomspensioen ontstaat niet indien de ambtenaar in een andere dienstverhouding ambtenaar blijft of indien hij op wachtgeld wordt gesteld.

HOOFDSTUK VI BEREKENING VAN HET AMBTENARENPENSIOEN

Artikel 23

1. Onder dienstlijn verstaat deze wet de gehele diensttijd met dien verstande, dat samenlopende diensttijd in hoofd- en nevenfuncties in de dienstlijn samenvalt.
2. Als afzonderlijke dienstlijnen worden beschouwd:
  - a. de delen van een dienstlijn voor en na een onderbreking van langer dan een jaar;
  - b. de delen van een dienstlijn voor en na de eerste verhoging van de berekeningsgrondslag, bedoeld in artikel 24, tengevolge van elke verhoging van het in een jaarbedrag uitgedrukt ambtelijk inkomen tot meer dan het tweevoud;
  - c. de delen van een dienstlijn voor en na een verlaging van de berekeningsgrondslag, bedoeld in artikel 24, anders dan tengevolge van een algemene bezoldigingswijziging, met meer dan vijf procent, indien dit voor de belanghebbende gunstiger is.

---

⁶ Gew. bij S.B. 1981 no. 79.

Artikel 24

1. De berekeningsgrondslag voor enig jaar is het gezamenlijk bedrag aan ambtelijk inkomen bedoeld in artikel 9, dat uitsluitend betrekking heeft op de hoedanigheden van ambtenaar gedurende dat jaar. Indien dit bedrag slechts betrekking heeft op een gedeelte van een jaar, wordt het herleid tot een jaarbedrag door vermenigvuldiging met een breuk, waarvan de teller 360 is en de noemer het aantal dagen dat de dienstlijn in het betrokken jaar omvat. Voor de berekening van het aantal dagen wordt de maand op 30 dagen gesteld.
2. Voor de toepassing van het vorige lid wordt de tijd doorgebracht in tijdelijke dienst geacht als ambtenaar te zijn doorgebracht.
3. In afwijking van het eerste lid geldt ten aanzien van de tijd doorgebracht met recht op wachtgeld als ambtelijk inkomen, het inkomen waarnaar het wachtgeld is berekend, zonodig herleid tot een jaarbedrag, overeenkomstig de tweede en derde volzin van het eerste lid.

Artikel 25

1. Indien in het gezamenlijk bedrag aan ambtelijk inkomen bedoeld in artikel 24, eerste lid, tengevolge van samenloop van betrekkingen een bedrag is begrepen dat verband houdt met tijd, gedurende welke de ambtenaar ontheven is geweest van de uitoefening van zijn betrekking, blijft dit bedrag voor het vaststellen van de berekeningsgrondslag buiten beschouwing.
2. Indien toepassing van het vorige lid zou leiden tot verlaging van de berekeningsgrondslag, wordt het in dat lid bedoelde bedrag voor het vaststellen van de berekeningsgrondslag in aanmerking genomen voor zoveel als nodig is om verlaging daarvan te voorkomen. De voorgaande volzin is slechts van toepassing indien de in het vorige lid bedoelde tijd krachtens artikel 18, eerste lid, medetelt voor de pensioenberekening.

Artikel 26⁷

1. Het pensioen wordt berekend over één of meer dienstlijnen en naar de middelsom van berekeningsgrondslagen voor iedere dienstlijn afzonderlijk.
2. De middelsom van berekeningsgrondslagen is het gemiddelde van de berekeningsgrondslagen over de laatste 24 maanden voorafgaand aan de toekenning van het pensioen.
3. Met afwijking in zoverre van het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel, gaat de middelsom der berekeningsgrondslagen voor ambtenaren, werkzaam bij door of vanwege de Staat opgerichte rechtspersonen en op welke bepalingen van

---

⁷ Gew. bij S.B. 1987 no. 39, S.B. 1997 no. 13

deze wet van toepassing zijn, de maximum bezoldiging, verbonden aan de functie van een directeur van een ministerie, niet te boven.

Artikel 27

1. Indien het pensioen over één dienstlijn wordt berekend bedraagt het jaarlijks voor elk dienstjaar, tot een maximum van 35 jaren 2% van de middelsom der berekeningsgrondslagen.
2. Indien het pensioen over meer dan één dienstlijn wordt berekend bedraagt het jaarlijks de som van de bedragen berekend volgens het vorige lid. Het pensioen overschrijdt niet het bedrag dat een berekening naar de hoogste middelsom, of, indien er middelsommen gelijk zijn, naar een der hoogste middelsommen, en naar 35 dienstjaren oplevert.

Artikel 28

1. In afwijking van de artikelen 23, eerste lid en 24, eerste lid, blijven voor de vaststelling van de dienstlijn en de berekeningsgrondslag buiten beschouwing de samenlopende diensttijd en het ambtelijk inkomen in betrekkingen die de ambtenaar bij pensionering blijft vervullen.
2. Bij ontslag met recht op pensioen uit de laatstelijk vervulde betrekking wordt – met verval van reeds verleende pensioenen – het pensioen volgens de voorgaande artikelen berekend.
3. Het vorige lid vindt geen toepassing indien het eerder toegekend pensioen een invaliditeitspensioen is.

Artikel 29

1. Indien de ambtenaar tengevolge van ziekten of gebreken uit hoofde waarvan hij recht heeft op invaliditeitspensioen geheel of gedeeltelijk algemeen invalide is, wordt het invaliditeitspensioen op voet van de volgende leden aangevuld.
2. Algemeen invalide, geheel of gedeeltelijk in de zin van deze wet, is hij, die tengevolge van ziekten of gebreken geheel of gedeeltelijk buiten staat is om met arbeid, die voor zijn krachten en bekwaamheid is berekend en die met het oog op zijn opleiding en vroeger beroep hem in billijkheid kan worden opgedragen, ter plaatse waar hij arbeid verricht heeft, te verdienen, hetgeen lichamelijk en geestelijk gezonde personen, van dezelfde soort en van soortgelijke opleiding met arbeid gewoonlijk verdienen.
3. De aanvulling is afhankelijk van de mate van algemene invaliditeit – invaliditeitsgraad – en bedraagt bij een invaliditeitsgraad van:
80 of meer   100%

65% - 80%	80%
55% - 65%	60%
45% - 55%	50%
35% - 45%	40%
25% - 35%	30%
15% - 25%	20%

minder dan 15%, 15% van het ambtenarenpensioen berekend naar de middelsom van de berekeningsgrondslag ten tijde van het ontslag en over de periode aanvangende op de dag na die van het ontslag en eindigende op het einde van de maand waarin betrokkene de zestigjarige leeftijd zal bereiken.

4. De middelsom bedoeld in het vorige lid is de middelsom van de berekeningsgrondslagen waarnaar het invaliditeitspensioen is berekend. Indien het pensioen over meer dan een dienstlijn is berekend is de middelsom bedoeld in het vorige lid de middelsom van berekeningsgrondslagen voor de laatste dienstlijn.

Artikel 30

1. De directie kent de aanvulling ambtshalve toe en wijzigt deze bij verhoging van de invaliditeitsgraad van de betrokkene overeenkomstig deze verhogingen. Wijziging van de aanvulling kan alleen dan geschieden indien de wegens invaliditeit gepensioneerde de leeftijd van 60 jaren nog niet heeft bereikt.
2. Wijziging van de invaliditeitsgraad wordt vastgesteld op grond van een geneeskundig onderzoek als voorzien in hoofdstuk XI.

Artikel 31

1. Indien de wegens invaliditeit gepensioneerde van mening is dat zijn toestand zodanig is veranderd dat hij recht heeft op een hogere aanvulling, kan hij daartoe een schriftelijk verzoek indienen bij de directie. De directie doet in dat geval een nieuw onderzoek instellen.
2. Wanneer de directie beslist dat de gepensioneerde recht heeft op een hogere aanvulling, gaat deze verhoging van de aanvulling in met de dag waarop het recht daarop ontstaat, met dien verstande dat deze niet vroeger ingaat dan een jaar voor de eerste dag van de maand waarin het verzoek daartoe werd ingediend.

Artikel 32

Ieder pensioen wordt naar boven in guldens afgerond.

Artikel 33

In bijzondere gevallen of groepen van gevallen waarin de toepassing van dit hoofdstuk tot een naar het oordeel van de directie onredelijke uitkomst leidt, is de directie bevoegd,

na goedkeuring van de Raad ten gunste van de belanghebbende een beslissing te nemen die met de strekking van dit hoofdstuk overeenkomt.

Artikel 34

De directie kan voorschriften geven voor de uitvoering van dit hoofdstuk. Deze voorschriften behoeven de goedkeuring van de Raad.

HOOFDSTUK VII **HET RECHT OP WEDUWEN-, WEDUWNAARS- EN WEZENPENSIOEN⁸**

PARAGRAAF 1 **WEDUWENPENSIOEN**

Artikel 35

Recht op weduwenpensioen heeft de weduwe van een ambtenaar, gewezen ambtenaar of gepensioneerd ambtenaar.

Artikel 36

Geen recht op weduwenpensioen bestaat indien het huwelijk was gesloten nadat het ontslag van de echtgenoot was ingegaan, tenzij:

- a. de echtgenoot recht had op invaliditeitspensioen;
- b. de echtgenoten reeds vóór het ontslag met elkaar gehuwd waren geweest, en mits het huwelijk was gesloten voordat de echtgenoot de 60-jarige leeftijd had bereikt.

PARAGRAAF 2 **WEDUWNAARSPENSIOEN**

Artikel 36a⁹

1. Recht op pensioen heeft de weduwnaar van een ambtenaar, gewezen ambtenaar of gepensioneerd ambtenaar.
2. De bepalingen met betrekking tot de weduwe en het weduwenpensioen zijn van overeenkomstige toepassing op de weduwnaar en het weduwnaarspensioen.

---

⁸ Gew. bij S.B. 1977 no. 25.

⁹ Gew. bij S.B. 1977 no. 25.

PARAGRAAF 3
WEZENPENSIOEN

Artikel 37

Na het overlijden van een ambtenaar, gewezen ambtenaar of gepensioneerd ambtenaar hebben recht op wezenpensioen zijn minderjarige wettige, gewettigde of erkende kinderen, tenzij het huwelijk waaraan zij hun staat ontlene is gesloten op een zodanig tijdstip dat krachtens artikel 36 geen recht op weduwnpensioen bestaat of tenzij zij zijn gewettigd of erkend nadat het ontslag van de ambtenaar was ingegaan.

Artikel 38

Na het overlijden van een ambtenaar, gewezen ambtenaar of gepensioneerd ambtenaar hebben eveneens recht op wezenpensioen zijn minderjarige onwettige kinderen, mits zij zijn geboren voor zijn ontslag is ingegaan en voor wat betreft mannelijke ambtenaren, mits ten behoeve van natuurlijk niet-erkende kinderen ten tijde van zijn overlijden aan hem onderhoudsplicht krachtens artikel 342 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek was opgelegd, dan wel door hem bij authentieke akte onderhoudsplicht was erkend.

PARAGRAAF 4
VAN HET TIJDELIJK PENSIOEN

Artikel 39

1. Indien een ambtenaar, gewezen ambtenaar of gepensioneerd ambtenaar is vermist, hebben degenen die aan zijn overlijden recht op pensioen zouden ontlene, recht op tijdelijk pensioen op dezelfde voet als in de vorige artikelen omschreven.
2. Het tijdelijk pensioen gaat van rechtswege over in een voortdurend pensioen zodra het overlijden van de vermiste vaststaat.

HOOFDSTUK VIII
**BEREKENING VAN HET WEDUWEN-, WEDUWNAARS- EN
WEZENPENSIOEN¹⁰**

PARAGRAAF 1
WEDUWE VAN EEN AMBTENAAR

Artikel 40¹¹

1. Het pensioen van de weduwe of weduwnaar van een ambtenaar bedraagt 60% van het pensioen waarop de ambtenaar recht of uitzicht zou hebben gehad, indien hem met ingang van de dag na die van zijn overlijden ontslag was verleend, of als hij reeds ontslagen was, indien zijn recht op wachtgeld met ingang van de dag na die van zijn overlijden was geëindigd.
2. Indien de ambtenaar overlijdt vóór het bereiken van de leeftijd van 60 jaar, wordt voor de berekening van het ambtenarenpensioen zijn diensttijd doorgeteld tot het einde van de maand waarin hij de leeftijd van 60 jaar zou hebben bereikt (diensttijddoortelling).
3. In afwijking van het vorige lid vindt ten aanzien van hem die zijn ambtenaarschap ontleende aan artikel 7, de diensttijddoortelling slechts plaats tot het tijdstip waarop het recht op wachtgeld zou zijn geëindigd, als hij in leven was gebleven.
4. Diensttijddoortelling vindt niet plaats indien de diensttijd die de ambtenaar op het tijdstip van zijn overlijden vervult, niet medetelt voor de pensioenberekening.

PARAGRAAF 2
WEDUWE VAN EEN GEWEZEN AMBTENAAR

Artikel 41¹²

Het pensioen van de weduwe of weduwnaar van een gewezen ambtenaar bedraagt 60% van het pensioen waarop de overledene uitzicht had.

PARAGRAAF 3
WEDUWE VAN EEN GEPENSIONEERD AMBTENAAR

Artikel 42¹³

Het pensioen van de weduwe of weduwnaar van een gepensioneerd ambtenaar bedraagt 60% van het pensioen waarop de overledene uitzicht had.

---

¹⁰ Gew. bij S.B. 1977 no. 25.

¹¹ Gew. bij S.B. 1977 no. 25.

¹² Gew. bij S.B. 1977 no. 25.

¹³ Gew. bij S.B. 1977 no. 25.

PARAGRAAF 4
HET WEDUWENPENSIOEN BIJ HERTROUWEN

Artikel 43¹⁴

1. Indien een weduwe of weduwnaar hertrouwt wordt haar pensioen opnieuw vastgesteld met ingang van de maand volgende op die waarin zij hertrouwt. Daarbij wordt het ambtenarenpensioen waarvan het is afgeleid alleen dat deel in aanmerking genomen dat overeenkomt met de werkelijke diensttijd.
2. Indien een weduwe of weduwnaar aan wie het pensioen krachtens het eerste lid wegens hertrouwen opnieuw is vastgesteld, terzake van het latere huwelijk eveneens recht op weduwen- of weduwnaarspensioen verkrijgt, hetzij krachtens deze wet, hetzij krachtens een andere regeling, wordt voor de berekening van de eigen pensioenen waarvan de weduwen- of weduwnaarspensioen zijn of geacht moeten worden te zijn afgeleid, samenlopende tijd slechts medegedeld bij de berekening van het pensioen waarbij die tijd het hoogste bedrag oplevert.
3. Onder een pensioen krachtens een andere regeling als bedoeld in het vorige lid wordt verstaan een pensioen dan wel onderstaand bij wijze van pensioen ten laste van Suriname – anders dan ingevolge wettelijke garanties of ingevolge overneming van de verplichting tot betaling – ten laste van Nederland, van de Nederlandse Antillen, van een publiek rechtelijk lichaam in Suriname of in een der evengenoemde landen, dan wel ten laste van een door het openbaar gezag in Suriname of in een van die landen ingesteld fonds.

PARAGRAAF 5
HET WEZENPENSIOEN

Artikel 44¹⁵

Het wezenpensioen bedraagt:

- a. voor elk kind, van wie een der ouders aan het overlijden van de andere ouder recht op pensioen ontleend, een zesde gedeelte;
- b. voor elk ander kind, twee zesde gedeelte van het pensioen berekend overeenkomstig de artikelen 40, 41 en 42.

Artikel 45¹⁶

1. De directie verhoogt het wezenpensioen tot twee zesde gedeelte van het bedrag, waarvan het is afgeleid, wanneer het weduwen- of weduwnaarspensioen wegens overlijden van de gerechtigde is geëindigd.

---

¹⁴ Gew. bij S.B. 1977 no. 25.

¹⁵ Gew. bij S.B. 1977 no. 25.

¹⁶ Gew. bij S.B. 1977 no. 25.

2. Wanneer het weduwen- of weduwnaarspensioen krachtens artikel 43 wegens het hertrouwen opnieuw wordt vastgesteld, verhoogt de directie het wezenpensioen met een bedrag, dat zich verhoudt tot het wezenpensioen, als het verschil tussen het weduwen- of weduwnaarspensioen voor en na de toepassing van artikel 43 zich verhoudt tot het weduwen- of weduwnaarspensioen vóór die toepassing.

Artikel 46

1. Het gezamenlijk bedrag van weduwen- en wezenpensioen gaat het bedrag waarvan die pensioenen zijn afgeleid niet te boven.
2. Indien wegens toepassing van het vorige lid de pensioenen een vermindering moeten ondergaan, geschiedt deze in evenredigheid van hun bedragen.
3. Het weduwenpensioen en het wezenpensioen worden naar boven in guldens afgerond.

PARAGRAAF 6 TIJDELIJK PENSIOEN

Artikel 47

Het tijdelijk pensioen is gelijk aan het pensioen waarop recht zou bestaan indien de vermiste op de dag van zijn vermissing was overleden.

HOOFDSTUK IX VAN HET PENSIOENFONDS EN HET PENSIOENBESTUUR

Artikel 48

1. Er bestaat een pensioenfonds, genaamd “Pensioenfonds Suriname”.
2. Het pensioenfonds bezit rechtspersoonlijkheid. Het fonds zetelt te Paramaribo.

Artikel 49

1. Het pensioenbestuur bestaat uit een directie en een Raad van Toezicht.
2. Het beheer van het fonds, de toepassing van deze wet en het toezicht op de naleving van haar bepalingen, voorzover anderen bij de uitvoering daarvan betrokken zijn, berusten bij de directie.
3. De Raad is belast met het toezicht op de uitvoering van de taak die aan de directie is opgedragen.

4. De Raad doet, de directie gehoord, aan de Minister de voorstellen die hij in het belang van de toepassing van deze wet nodig acht.

Artikel 50

1. De Raad bestaat uit vijf leden, waarvan één voorzitter is. Zij worden door de President benoemd, geschorst en ontslagen.
2. De leden hebben zitting voor de tijd van vijf jaren. Na afloop van dat tijdvak kunnen zij opnieuw worden benoemd.
3. De President benoemt drie leden op gemeenschappelijke voordracht van de Minister en van de Minister van Financiën. De President wijst tevens de Voorzitter aan.
4. De President benoemt twee leden op voordracht van de Minister. Deze kiest de te benoemen leden uit een voordracht van de personeelsdelegatie in de Commissie voor Georganiseerd Overleg.
5. De Raad wordt bijgestaan door een secretaris, die door de Minister wordt benoemd, geschorst en ontslagen.
6. Het ambt van lid of secretaris van de Raad is onverenigbaar met het lidmaatschap van de directie en met het vervullen van enige betrekking onder de directie.
7. Voorzover de benoeming als bedoeld in het vierde lid nog niet heeft plaats gehad bestaat de Raad voorlopig uit de drie in het derde lid genoemde leden.

Artikel 51

De Raad is terzake van zijn toezichthoudende taak verantwoording aan de Minister verschuldigd.

Artikel 52

Bij staatsbesluit worden nadere regelen vastgesteld omtrent de werkwijze, vergoeding van de leden en de secretaris van de Raad.

Artikel 53

1. De Minister, wijst na overleg met de Minister van Financiën, de Raad gehoord, een registeraccountant aan die met de contrôle van de administratie en de jaarrekening van het fonds wordt belast.
2. De Minister zendt afschrift van het rapport van de accountant aan de Minister van Financiën, De Nationale Assemblee, de Rekenkamer van Suriname, de Raad en de directie.

Artikel 54

1. De directie bestaat uit ten hoogste drie leden, waarvan een directeur, een onder-directeur en een algemeen secretaris.
2. De leden van de directie worden door de President op gemeenschappelijke voordracht van de Minister en de Minister van Financiën benoemd, geschorst en ontslagen.
3. De directeur vertegenwoordigt het fonds in en buiten rechte.
4. Bij staatsbesluit wordt, de Raad gehoord, voor de directie een instructie vastgesteld. In deze instructie worden mede geregeld de verplichtingen van de directie tot het doen van mededelingen en het verstrekken van inlichtingen en adviezen aan de Raad.

Artikel 55

1. Onder de directie is personeel werkzaam, dat wordt aangesteld, geschorst en ontslagen door de directie.
2. Op de directie en het in het eerste lid genoemd personeel zijn de bepalingen van de Personeelswet van toepassing.

Artikel 56

1. De directie brengt jaarlijks aan de Raad schriftelijk verslag uit van haar beleid en werkzaamheden. De directie voegt bij haar verslag de jaarrekening van het fonds of een samenvatting daarvan.
2. De Raad brengt aan de Minister jaarlijks schriftelijk verslag uit en legt daarbij tevens over het verslag van de directie.
3. De aangeboden verslagen stelt de directie algemeen verkrijgbaar.

Artikel 57

1. De directie is bevoegd personen uit te nodigen tot het verstrekken van de inlichtingen, die voor de juiste toepassing van deze wet en van de te harer uitvoering gegeven voorschriften naar haar mening nodig zijn.
2. De uitnodiging geschiedt bij aangetekende brief.
3. Ieder is verplicht aan de uitnodiging binnen de daarin gestelde termijn gevolg te geven, behalve voorzover het verstrekken van de inlichtingen strijdig zou zijn met

de door het bevoegde gezag opgelegde of uit de aard van zijn ambt voortvloeiende verplichting tot geheimhouding.

4. Hij die weigerachtig of nalatig is in het voldoen aan een tot hem gerichte uitnodiging, als bedoeld in het eerste lid, wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste f 100,--.
5. Hij die naar aanleiding van een tot hem gerichte uitnodiging als bedoeld in het eerste lid, een inlichting verstrekt waarvan de onjuistheid hem bekend is, wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste f 100,--.
6. Hij die naar aanleiding van een tot hem gerichte uitnodiging, als bedoeld in het eerste lid, opzettelijk een onjuiste inlichting verstrekt met het oogmerk de directie of haar ambtenaren een handeling te doen verrichten of nalaten, die zij zonder die inlichting niet zouden hebben verricht onderscheidenlijk nagelaten, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste één jaar.
7. De in het vierde en vijfde lid strafbaar gestelde feiten worden als overtredingen, de in het vorige lid als misdrijven beschouwd.

Artikel 58

1. Een ieder is verplicht aan de directie of een schriftelijk door deze gemachtigde ambtenaar desgevraagd inzage te geven in boeken, bescheiden en andere stukken, voorzover zulks voor de uitvoering van deze wet van belang kan zijn.
2. Artikel 57, derde tot en met het zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 59

1. De Minister bepaalt, in overleg met de Minister van Financiën, de Raad gehoord, wanneer een actuariële balans van het fonds wordt opgemaakt, zomede naar de toestand op welk tijdstip – balansdatum – dit geschiedt.
2. Het tijdsverloop tussen twee opeenvolgende balansdata bedraagt ten hoogste vijf jaren. Bij staatsbesluit wordt bepaald wanneer de eerste actuariële balans wordt vastgesteld.

Artikel 60

1. De vaststelling van een actuariële balans geschiedt door een actuaris. Deze doet daarbij aanbevelingen met betrekking tot voorzieningen, waartoe naar zijn oordeel de balans aanleiding geeft.
2. De actuaris wordt door de Minister, in overleg met de Minister van Financiën, voor een tijd van ten hoogste vijf jaren aangewezen.

Artikel 61

Op verzoek van de Minister, van de Raad of van de directie dient de actuaris van advies in vraagstukken van actuariële en financieel-economische aard die verband houden met het beheer van het fonds.

Artikel 62

1. De actuaris brengt zijn rapporten en adviezen uit aan de Minister door tussenkomst van de Raad die deze, gehoord de directie, zonodig vergezeld doet gaan van zijn advies.
2. Zo spoedig mogelijk na de indiening van een actuariële balans bij de Minister, stelt de directie deze algemeen verkrijgbaar.

HOOFDSTUK X FINANCIËEL BEHEER

PARAGRAAF 1 HET FONDS

Artikel 63

Het fonds strekt tot voldoening van de pensioenverplichtingen, de andere uitkeringen en de kosten die voor dit fonds aan de uitvoering van deze wet en andere algemene wetten zijn verbonden.

Artikel 64

1. De begroting van het fonds wordt jaarlijks bij wet vastgesteld met inachtneming van het beginsel van lasten en baten. De begroting wordt voorzien van een toelichting.
2. De directie zendt jaarlijks aan de Minister een voorontwerp van de begroting door tussenkomst van de Raad. De Minister zendt voor 1 juli het ontwerp van de begroting aan de Minister van Financiën.
3. Het ontwerp van de begroting van het fonds wordt door de President jaarlijks aangeboden door de Minister van Financiën ter indiening bij De Nationale Assemblee, tegelijk met het ontwerp van de staatsbegroting.

PARAGRAAF 2
BEGROTINGSUITVOERING

Artikel 65

1. De directie beschikt over de bedragen die bij de begroting zijn toegestaan.
2. Totdat de wet waarbij de nieuwe begroting is vastgesteld in werking is getreden geldt de begroting van het voorafgaande jaar als grondslag van het beheer.
3. De Minister is bevoegd de artikelen die bij de begroting daartoe zijn aangewezen aan te vullen door overschrijving uit andere bij de wet aangewezen artikelen. Van zijn beschikkingen ten deze zendt hij een afschrift aan de Rekenkamer van Suriname, aan de Minister van Financiën en aan het pensioenbestuur.
4. Zowel de Minister als de Minister van Financiën kan in bijzondere gevallen verlangen dat bepaalde verplichtingen niet worden aangegaan voordat hij daarmee heeft ingestemd.

Artikel 66

Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.

Artikel 67

De Rekenkamer van Suriname controleert het fonds.

PARAGRAAF 3
FONDSREKENING

Artikel 68

1. De Minister zendt voor 1 juli van het jaar volgend op het boekjaar de jaarrekening van het fonds aan de Minister van Financiën. De Minister ontvangt daartoe een ontwerp van de directie, door tussenkomst van de Raad.
2. De jaarrekening bestaat uit:
  - a. een begrotingsrekening;
  - b. een balans.
3. De jaarrekening wordt van de nodige toelichtingen voorzien. Deze vermelden ondermeer naar welke maatstaven de activa en passiva van het fonds zijn gewaardeerd en lichten de veranderingen in de activa en passiva toe.

4. De inrichting van de jaarrekening geschiedt met inachtneming van de voorschriften die door de Minister van Financiën, na overleg met de Minister worden vastgesteld.
5. Afschriften van de jaarrekening worden aan De Nationale Assemblée en de Rekenkamer aangeboden.

Artikel 69

De jaarrekening van het fonds wordt bij wet vastgesteld. Bij de ontwerp-wet wordt de jaarrekening met de daarbij behorende toelichtingen overgelegd.

Artikel 70

De gelden welke voor belegging beschikbaar komen worden naar bij wet te stellen regelen belegd.

HOOFDSTUK XI GENEESKUNDIG ONDERZOEK

Artikel 71

1. Het geneeskundig onderzoek wordt ingesteld door drie door de directie aangewezen geneeskundigen.
2. Indien de verblijfplaats van de te onderzoeken persoon buiten Suriname is gelegen kan de directie andere geneeskundigen aanwijzen.
3. De directie kan aanduiden over welke vragen, van belang voor de beoordeling van het recht op pensioen en de berekening daarvan, het oordeel der geneeskundigen wordt verlangd.
4. Zowel door of vanwege de betrokkene als door of vanwege het gezag dat bevoegd is tot het verlenen van ontslag, kan van de directie aanwijzing worden verlangd van een door hem of het gezag gekozen geneeskundige. Deze geneeskundige is bevoegd het onderzoek bij te wonen en de drie met het onderzoek belaste geneeskundigen mondeling of schriftelijk van advies te dienen.

Artikel 72

1. Degene op wiens verzoek het onderzoek plaatsvindt stelt de aangewezen geneeskundigen in kennis van de gegevens die voor het onderzoek van belang kunnen zijn.

2. Indien de geneeskundigen het nodig achten over nadere inlichtingen te beschikken zorgt de directie dat aan die wens zoveel mogelijk wordt voldaan.
3. Indien aan de tak van dienst waartoe betrokkene behoort of behoorde een bedrijfsgeneeskundige is verbonden, zorgt het gezag dat bevoegd is tot het verlenen van ontslag er voor dat een rapport van die geneeskundige aan de aangewezen geneeskundigen wordt toegezonden.

Artikel 73

1. De met het onderzoek belaste geneeskundigen brengen zo spoedig mogelijk een met redenen omkleed rapport aan de directie uit. Bij dit rapport worden overgelegd de ingevolge artikel 71, vierde lid, uitgebrachte schriftelijke adviezen alsmede de gegevens, de inlichtingen en het rapport, verkregen ingevolge artikel 72.
Is het advies bedoeld in artikel 71, vierde lid, mondeling uitgebracht, dan wordt de inhoud daarvan in het rapport weergegeven. Is geen advies als vorenbedoeld uitgebracht, dan wordt hiervan in het rapport melding gemaakt.
2. De directie kan over het in het vorige lid bedoelde rapport met redenen omkleed advies van een of meer andere geneeskundigen vragen.
3. De directie kan betrokkene nogmaals doen onderzoeken ofhem op voorstel van de in het tweede lid bedoelde geneeskundigen voor de duur van ten hoogste twee maanden ter observatie doen opnemen. Deze termijn kan, op voorstel van de geneeskundige die de observatie verricht, eenmaal met ten hoogste een maand worden verlengd.
4. Wijkt het oordeel van de in het tweede en derde lid bedoelde geneeskundigen af van dat van de geneeskundigen die met het eerste onderzoek waren belast, dan worden de laatsten in de gelegenheid gesteld hun standpunt nader te bepalen.

Artikel 74

Ambtshalve, op verzoek van een der in de voorgaande artikelen bedoelde geneeskundigen of op verzoek van of vanwege betrokkene, kan de directie het oordeel van andere geneeskundigen inwinnen ten aanzien van de arbeidsongeschiktheid of invaliditeitsgraad van de betrokkene.

Artikel 75

1. Zodra zij zich genoegzaam voorgelicht acht neemt de directie een beslissing waaruit haar oordeel blijkt omtrent de punten, die in verband met de gezondheidstoestand van de betrokkene van belang zijn voor de beoordeling van diens recht op pensioen en de berekening daarvan.

2. De directie zendt een afschrift van haar beschikking aan de betrokkene en aan het gezag dat bevoegd is tot het verlenen van ontslag.
3. De directie kan haar beslissing omtrent de mate waarin de ambtenaar, gelet op de ziekten of gebreken uit hoofde waarvan hij voor het vervullen van zijn betrekking ongeschikt is bevonden, algemeen invalide is, uitstellen tot na ontvangst van het ontslagbesluit.

Artikel 76

1. De te onderzoeken persoon dient zijn volledige medewerking te verlenen aan een geneeskundig onderzoek of een observatie.
2. Indien de directie zich onvoldoende voorgelicht acht tengevolge van onvoldoende medewerking van de te onderzoeken persoon zonder dat daarvoor deugdelijke gronden aanwezig zijn, beslist de directie:
  - a. indien het een ambtenaar betreft, dat blijvende ongeschiktheid van betrokkene uit hoofde van ziekten of gebreken om zijn betrekking te vervullen, niet is aangetoond;
  - b. indien het een gepensioneerde betreft, dat hij geen recht heeft op aanvulling of verhoging van de aanvulling van zijn pensioen.

HOOFDSTUK XII INGANG EN EINDE VAN DE PENSIOENEN

Artikel 77

Het ambtenarenpensioen gaat in met de dag waarop het recht daarop ontstaat, met dien verstande dat het niet vroeger ingaat dan een jaar vóór de eerste dag van de maand waarin de aanvraag werd ingediend.

Artikel 78

Het weduwen- en wezenpensioen gaan in met de dag volgende op die van het overlijden van hem aan wie het recht op pensioen wordt ontleend met dien verstande dat het vorige artikel van overeenkomstige toepassing is.

Artikel 79

Het tijdelijk pensioen gaat in met een door de directie te bepalen dag.

Artikel 80

1. Elk pensioen eindigt met het einde van de maand waarin de rechthebbende is overleden. In geval van vermissing van de rechthebbende eindigt het pensioen met een door de directie te bepalen dag.

2. Het tijdelijk pensioen eindigt, wanneer de vermiste in leven blijkt te zijn, met een door de directie te bepalen dag.
3. Een pensioen waarop het recht krachtens artikel 90 vervallen is verklaard, eindigt met het einde van de maand waarin de beslissing inzake het vervallen verklaren is genomen.
4. Het wezenpensioen eindigt voorts met het einde van de maand waarin de rechthebbende:
  - a. de leeftijd van één en twintig jaren heeft bereikt;
  - b. in het huwelijk is getreden.

Artikel 81¹⁷

1. Zo spoedig mogelijk na het overlijden van een gepensioneerd ambtenaar wordt diens weduwe een uitkering toegekend ten bedrage van het pensioen van die ambtenaar over een tijdvak van twee maanden. De voorgaande volzin is van overeenkomstige toepassing na het overlijden van een gepensioneerde vrouwelijke ambtenaar ten aanzien van haar weduwnaar. Laat de overledene geen weduwe of geen weduwnaar na, dan geschiedt de uitkering ten behoeve van de minderjarige wettige, gewettigde of erkende natuurlijke kinderen van de overledene.
2. Indien de overleden gepensioneerde geen betrekkingen als bedoeld in het vorige lid nalaat, kan het daarbedoelde bedrag door de directie geheel of ten dele worden uitgekeerd voor de betaling van de kosten van de laatste ziekte en/of de lijkbezorging.

Artikel 82

1. Indien meer pensioen is betaald dan overeenstemt met artikel 80, wordt het teveel betaalde teruggevorderd voorzover verrekening daarvan kan plaatsvinden met een uitkering krachtens het voorgaande artikel.
2. Indien een vermiste in leven blijkt te zijn kan het tijdelijk pensioen worden teruggevorderd.

HOOFDSTUK XIII BETALING VAN DE PENSIOENEN

Artikel 83

1. De directie draagt zorg voor de betaling van de pensioenen.

---

¹⁷ Gew. bij S.B. 1987 no. 39.

2. De betaling geschiedt in maandelijksse termijnen.
3. Bij staatsbesluit worden voorschriften omtrent wijze en voorwaarden van de betaling vastgesteld. Daarbij kunnen tevens regelen worden gesteld met betrekking tot de betaling van bepaalde pensioenen over tijdvakken van langer dan een maand.

Artikel 84

1. Indien een gepensioneerde in een daartoe bestemde inrichting uitgaande van een publiekrechtelijk lichaam of door of vanwege een daartoe bestemde kerkelijke of particuliere instelling, door het openbaar gezag erkend, wordt verzorgd of verpleegd kan op verzoek van dat lichaam of die instelling het nog niet betaalde pensioen over volle kalendermaanden met toestemming van de gepensioneerde aan het betreffende lichaam of de betrokken instelling worden betaald. Evenbedoelde volle kalendermaanden dienen te zijn gelegen binnen de duur van de verzorging of verpleging.
2. Het vorige lid geldt met dien verstande dat:
  - a. de kosten van verzorging of verpleging geheel of gedeeltelijk ten laste komen van een publiekrechtelijk lichaam of een daar bedoelde instelling;
  - b. aan dat lichaam of die instelling niet meer wordt betaald dan de te zijnen onderscheidenlijk te haren laste komende kosten van verzorging of verpleging bedragen;
  - c. de bedoelde betaling niet mag overschrijden 75% van het betaalbaar gestelde pensioenbedrag.
3. In afwijking van het vorige lid wordt niet meer dan een derde gedeelte van het betaalbaar gestelde pensioenbedrag betaald indien:
  - a. de gepensioneerde gehuwd is, tenzij beide echtgenoten een verzorging of verpleging genieten als bedoeld in het eerste lid;
  - b. ten laste van de gepensioneerde het onderhoud van een of meer minderjarige kinderen komt.

Artikel 85

1. De directie betaalt de termijnen van een pensioen niet meer indien deze niet zijn ingevorderd binnen twee jaren na het tijdvak waarover zij zijn verschuldigd.
2. Indien naar het oordeel van de directie de belanghebbende redelijkerwijs niet geacht kan worden in gebreke te zijn geweest vindt het vorige lid geen toepassing.

Artikel 86

1. Indien een pensioen met uitzondering van een invaliditeitspensioen, een bij staatsbesluit vast te stellen bedrag niet te boven gaat, wordt behoudens in nader

- bij dat staatsbesluit aan te wijzen gevallen, aan betrokkene tot afkoop van zijn pensioen een uitkering ineens betaald.
2. Voor de toepassing van het vorige lid wordt het weduwen- en wezenpensioen als een eenheid beschouwd.
  3. Het eerste lid lijdt uitzondering indien artikel 28 toepassing vindt of indien reeds recht op een ander pensioen bestaat.
  4. De wijze waarop de uitkering ineens wordt berekend wordt bij het in het eerste lid bedoelde staatsbesluit vastgesteld.

HOOFDSTUK XIV AANVRAAG EN TOEKENNING VAN PENSIOEN

Artikel 87

1. De directie beslist over de toekenning van pensioen op schriftelijke aanvraag door of vanwege de betrokkene. De stukken die de directie nodig acht voor de behandeling van de aanvraag dienen te worden overgelegd.
2. Als een aanvraag om toekenning van invaliditeitspensioen bedoeld in artikel 20, eerste lid, onder b, wordt mede aangemerkt een verzoek van de ambtenaar om instelling van een geneeskundig onderzoek als bedoeld in artikel 71.
3. De directie is bevoegd een voorschot op een pensioen te verlenen.

Artikel 88

1. De directie beslist over de toekenning van pensioen bij een gedagtekende beschikking waarin zij de gronden van haar beslissing vermeldt alsmede de bepalingen van de wet waarop die beslissing steunt.
2. In een beschikking tot toekenning van pensioen worden de voor het pensioen medetellende diensttijd alsmede de van belangzijnde berekeningsgrondslagen en de daaruit berekende middelsommen vastgesteld.

Artikel 89

De stukken die de directie nodig acht voor de toepassing van deze wet zijn vrij van leges.

HOOFDSTUK XV
VERVAL VAN UITZICHT OF RECHT OP PENSIOEN

Artikel 90¹⁸

De President verklaart een pensioen vervallen:

- a. als gedurende 5 achtereenvolgende jaren na de eerste dag waarop het kan worden geïnd iedere invordering is achterwege gebleven;
- b. als de gepensioneerde zonder toestemming van de President zich in een vreemde krijgsmacht begeeft of een door een vreemde regering opgedragen openbare bediening aanneemt.

Artikel 91

In bijzonder gevallen kan de President een door of als gevolg van de toepassing van het vorige artikel vervallen recht of uitzicht op pensioen geheel of gedeeltelijk herstellen.

Artikel 92

Alvorens artikel 91 toe te passen wint de President advies in van de Staatsraad.

HOOFDSTUK XVI
BEROEP EN HERZIENING

Artikel 93

1. Ieder wiens belang rechtstreeks is betrokken bij een beslissing van de directie ter uitvoering van deze wet, het bevoegde gezag en de schoolbesturen daaronder begrepen, kan met vermelding van zijn bezwaar tegen die beslissing, schriftelijk aan de Raad verzoeken over dat bezwaar te beslissen.
De voorgaande volzin is niet van toepassing op de beslissing van de directie die is genomen met wettelijk voorgeschreven goedkeuring van de Raad.
2. Het verzoek moet worden gezonden aan de directie. Deze dient de Raad schriftelijk van advies. Indien de beslissing betreft een invaliditeitspensioen of aanvulling van een invaliditeitspensioen kan de directie voor het uitbrengen van haar advies beschikken over de bevoegdheden die haar op grond van artikel 73 en 74 ten dienste staan.
3. Het verzoek moet worden gedaan uiterlijk 60 dagen na de dag van verzending van de beslissing. Een na deze termijn verzonden verzoek wordt geacht tijdig te zijn verzonden indien de belanghebbende aantoont dat hij het verzoek heeft verzonden binnen 60 dagen na de dag waarop hij redelijkerwijs moet worden geacht van de beslissing kennis te hebben kunnen nemen.

---

¹⁸ Gew. bij S.B. 1983 no. 45.

4. De beslissing van de Raad is gedagtekend en behelst:
  - a. de dag van de inwerkingtreding;
  - b. haar gronden en de wetsbepalingen waarop zij steunt;
  - c. de naam en het adres van het college waarbij beroep kan worden ingesteld, en de termijn van beroep.
5. De vermelding van het gestelde in het vorige lid onder b kan worden beperkt in een verwijzing naar de directiebeslissing indien deze in afschrift is bijgevoegd.
6. De Raad zendt een afschrift van zijn beslissing bij aangetekende brief aan degenen, die bij deze beslissing een rechtstreeks belang hebben.
7. Indien krachtens een beslissing van de Raad het recht op pensioen wordt ontzegd of een lager pensioen wordt toegekend, vindt geen terugvordering of verrekening plaats van reeds betaalde of te veel betaalde bedragen.

Artikel 94

1. Ieder wiens belang rechtstreeks is betrokken bij een beslissing van de Raad als bedoeld in artikel 93, eerste lid, het bevoegde gezag en de schoolbesturen daaronder begrepen, of een beslissing van de directie als bedoeld in artikel 93, eerste lid, tweede volzin, dan wel bij een door de President krachtens hoofdstuk XV genomen beslissing, kan daartegen beroep instellen.
2. Op dat beroep is het Zesde Hoofdstuk van de Personeelswet van overeenkomstige toepassing.
3. Over dit beroep oordeelt in eerste en hoogste aanleg het Hof van Justitie.
4. Buiten degene die beroep heeft ingesteld is ieder wiens belang bij de in het eerste lid bedoelde beslissing mede rechtstreeks is betrokken van rechtswege partij in het twistgeding.
5. Indien de Raad als partij optreedt wordt hij door de directie of haar gemachtigde vertegenwoordigd.
6. Indien bij een beslissing ter uitvoering van de uitspraak van het Hof van Justitie het recht op pensioen wordt ontzegd of lager pensioen wordt toegekend, vindt geen terugvordering of verrekening van terzake reeds betaalde of te veel betaalde bedragen plaats.

Artikel 95

1. De directie is bevoegd een door haar genomen beslissing te herzien indien:
  - a. aan die beslissing een feitelijke onjuistheid ten grondslag ligt;
  - b. na die beslissing blijkt dat aan die beslissing andere feiten ten grondslag dienen te worden gelegd.

2. De Raad is bevoegd een door hem genomen beslissing ter herzien op gronden bedoeld in het eerste lid.
3. Indien na een beslissing van de directie of de Raad de feiten waarmede in die beslissing rekening is gehouden zodanig zijn gewijzigd dat deze beslissing anders zou luiden als zij nog genomen zou moeten worden, kan de directie de beslissing wijzigen, rekening houdend met de gewijzigde feiten.

Artikel 96

1. Een herzieningsbeslissing en een wijzigingsbeslissing vermelden de dag van de inwerkingtreding.
Bij een herzieningsbeslissing is deze dag dezelfde als die waarop de herziene beslissing in werking is getreden, tenzij een latere dag wordt bepaald.
2. Een herzieningsbeslissing leidt niet tot terugvordering of verrekening van reeds betaalde bedragen, tenzij daarin is uitgesproken dat de feitelijke onjuistheid die aan de oorspronkelijke beslissing ten grondslag lag, was te wijten aan de betrokkene.
3. Een wijzigingsbeslissing leidt slechts tot terugvordering of verrekening van reeds betaalde bedragen, indien de betrokkene hoewel enige bepaling van deze wet hem daartoe verplicht of dit redelijkerwijs van hem mocht worden verwacht, heeft nagelaten aan de directie mededeling te doen van een wijziging in de feiten.

Artikel 97

Indien de directie of de Raad van de bij artikel 95 gegeven bevoegdheden gebruik maakt, zijn ten aanzien van de genomen beslissingen de artikelen 93 en 94 van overeenkomstige toepassing.

TITEL III OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

HOOFDSTUK XVII

Artikel 98

Behoudens het in deze titel verder bepaalde worden op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet ingetrokken:

- a. de “Pensioenwet 1932”, geldende tekst G.B. 1959 no. 52, laatstelijk gewijzigd bij wet van 31 december 1962 G.B. no. 195;
- b. de “Pensioenwet voor bijzondere onderwijzers 1932”, geldende tekst G.B. 1933 no. 53, laatstelijk gewijzigd bij wet van 9 oktober 1951 G.B. no. 137.

Artikel 99

De wettelijke regelingen bedoeld in artikel 98 blijven van kracht voor wat betreft:

- a. de rechten en verplichtingen die op grond van die regelingen vóór het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet zijn ontstaan en die op dat tijdstip nog niet tot gelding zijn gebracht onderscheidenlijk waaraan op dat tijdstip nog niet is voldaan;
- b. de behandeling van aangelegenheden die zijn voortgekomen uit de toepasselijkheid van evengenoemde regelingen.

Artikel 100

1. Onverminderd de in deze titel gemaakte uitzonderingen is deze wet van toepassing op alle pensioenen krachtens deze wet toegekend ten laste van het fonds met ingang van het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet of een later tijdstip.
2. Voor de toepassing van deze wet worden geacht krachtens deze wet te zijn toegekend:
  - a. de krachtens de “Pensioenwet 1932” toegekende en niet-ervallen pensioenen;
  - b. de krachtens de “Pensioenwet voor bijzondere onderwijzers 1932” toegekende en niet-ervallen pensioenen;
  - c. de niet-ervallen pensioenen of uitkeringen toegekend krachtens of op de voet van de aan onder a en b genoemde wetten voorafgaande wettelijke regelingen betreffende pensioenrechten, die daarna in de onder a en b genoemde wettelijke regelingen zijn geregeld of geacht kunnen worden te zijn geregeld.

Artikel 101

1. Voor de toepassing van deze wet wordt:
  - a. tijd gelegen vóór het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet, die krachtens de “Pensioenwet 1932” of de “Pensioenwet voor bijzondere onderwijzers 1932”, als diensttijd in aanmerking zou zijn gekomen, op dezelfde voet als diensttijd in de zin van deze wet in aanmerking genomen;
  - b. ten aanzien van tijd gelegen vóór het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet artikel 23, tweede lid, buiten beschouwing gelaten.
2. Op schriftelijk verzoek van een belanghebbende deelt de directie hem mede welke diensttijd zij krachtens het vorige lid, onder a, in aanmerking neemt. Deze mededeling kan ook ambtshalve geschieden.

Artikel 102

In bijzondere gevallen waarin de toepassing van de hoofdstukken XVII en XVIII tot een naar het oordeel van de directie voor belanghebbende onredelijke uitkomst leidt, is zij bevoegd, na goedkeuring van de Raad, ten gunste van de belanghebbende een beslissing te nemen die met de strekking van deze hoofdstukken overeenkomt.

HOOFDSTUK XVIII
BIJZONDERE BEPALINGEN VAN OVERGANGSRECHT

Artikel 103

1. Hij die op de dag voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet een betrekking bekleedt op grond waarvan hij ambtenaar is in de zin van de “Pensioenwet 1932” of onderwijzer in de zin van de “Pensioenwet voor bijzondere onderwijzers 1932”, of als zodanig wordt beschouwd, doch op grond waarvan hij geen ambtenaar is in de zin van deze wet is – zolang hij bedoelde betrekking bekleedt – ambtenaar in de zin van deze wet.
2. De ambtenaar in de zin van de “Pensioenwet 1932” of de onderwijzer in de zin van de “Pensioenwet voor bijzondere onderwijzers 1932”, wiens ontslag ingaat op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet, wordt voor de toepassing van de artikelen 20 en 22 ten aanzien van dat ontslag als ambtenaar in de zin van deze wet beschouwd.

Artikel 104

De artikelen 10, derde lid en 13, vierde en vijfde lid, zijn eerst van toepassing met ingang van het jaar volgend op het eerste jaar waarin deze wet van kracht is.

Artikel 105

1. Van de tijd doorgebracht in tijdelijke dienst komt het gedeelte dat vóór het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet is gelegen, slechts in aanmerking als diensttijd indien deze is ingekocht.
2. Op deze inkoop zijn van toepassing de artikelen 33, 34 en 35 van de “Pensioenwet 1932” en/of de artikelen 27, 28 en 29 van de “Pensioenwet voor bijzondere onderwijzers 1932”, met dien verstande dat:
  - a. als dag van inkoop geldt de dag waarop belanghebbende de hoedanigheid van ambtenaar verkrijgt;
  - b. de pensioengrondslag geldt het bedrag dat als zodanig zou hebben gegolden, wanneer belanghebbende op de laatste dag van het in te kopen tijdvak reeds ambtenaar of onderwijzer in de zin van respectievelijk de “Pensioenwet 1932” of de “Pensioenwet voor bijzondere onderwijzers 1932”, zou zijn geweest.

Artikel 106

1. Hij die ambtenaar wordt, kan voor pensioen inkopen de tijd doorgebracht vóór het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet, indien hij deze tijd krachtens de artikelen 33, 34 en 35 van de “Pensioenwet 1932” of de artikelen 28 en 29 van de “Pensioenwet voor bijzondere onderwijzers 1932”, zou hebben kunnen inkopen, wanneer hij vóór dat tijdstip ambtenaar dan wel onderwijzer in de zin van de

“Pensioenwet 1932” of de “Pensioenwet voor bijzondere onderwijzers 1932” zou zijn geworden.

2. Artikel 105, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 107

In afwijking van het bepaalde in artikel 99 vinden de artikelen 24a en 36 van de “Pensioenwet 1932” en de artikelen 20a en 30 van de “Pensioenwet voor bijzondere onderwijzers 1932”, na het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet geen toepassing meer.

Artikel 108

1. Aan ambtenaren en onderwijzers, die bij de inwerkingtreding van deze wet de in artikel 10 van de “Pensioenwet 1932” dan wel de in artikel 6 van de “Pensioenwet voor bijzondere onderwijzers 1932” genoemde leeftijden hebben bereikt en dienstjaren hebben vervuld, wordt de keuze gelaten om binnen EEN JAAR na de inwerkingtreding van deze wet, schriftelijk te verklaren of zij wensen door te dienen onder de in dit lid genoemde wettelijke regelingen, of dat zij wensen te worden beschouwd als ambtenaar in de zin van deze wet, wordende bij gebreke van zulk een verklaring de eerder genoemde wettelijke regelingen te hunnen aanzien gehandhaafd.
2. De in het eerste lid genoemde verklaring moet worden ingediend bij de directie van het fonds.

Artikel 109

1. Pensioenen krachtens de “Pensioenwet 1932” of de “Pensioenwet voor bijzondere onderwijzers 1932” verleend, zullen na de inwerkingtreding van deze wet worden herberekend.
2. De herberekende pensioenen gelden met ingang van het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet.
3. De wijze van herberekening wordt bij staatsbesluit vastgesteld.

HOOFDSTUK XIX SLOTBEPALINGEN

Artikel 110

In de “Personeelwet” G.B. 1962 no. 195 worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

- A. In artikel 25, tweede en derde lid, wordt telkens de woorden “pensioen” en “of” ingevoegd de woorden “ten laste van het pensioenfonds”.
- B. De laatste volzin van artikel 31, vierde lid, vervalt.
- C. Artikel 70, tweede lid, onder f, wordt gelezen als volgt:
“indien hij blijkens de resultaten van een geneeskundig onderzoek hetzij uit hoofd van ziekten of gebreken blijvend ongeschikt is zijn betrekking te vervullen”.
- D. In artikel 76, derde lid, onder a, wordt in plaats van de woorden “van landswege” gelezen “ten laste van het pensioenfonds”.
- E. 1. In artikel 80, tweede lid, onder a, wordt na het woord “verlofsbezoldiging” een komma” geplaatst en daarna ingevoegd het woord “pensioenen”.
2. In het vijfde lid van dit artikel vervallen de woorden “behoudens zijn bevoegdheid in zaken betreffende pensioenen van ambtenaren of van hun weduwen en wezen”.
- F. Artikel 92 vervalt.

Artikel 111

De artikelen 2, vierde lid en 7 van de “Pensioenregeling leden der Staten” G.B. 1965 no. 115 vervallen.

Artikel 112

In de wet van 26 augustus 1949 (G.B. no. 94), tot regeling van de bezoldiging, de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, alsmede het pensioen van de Gevolmachtigde Minister, worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

- A. De artikelen 3, derde lid en 4, tweede lid, vervallen;
- B. Artikel 5, tweede lid, vervalt; lid 3 wordt vernummerd tot lid 2.
- C. Artikel 6, tweede lid, vervalt.

De leden 3 en 4 van dit artikel worden vernummerd tot respectievelijk lid 2 en lid 3.

Artikel 113

In de wet van 26 augustus 1949 (G.B. no. 95), tot regeling van de schadeloosstelling, de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, alsmede het pensioen van de Leden van de Raad van Ministers, worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

- A. De artikelen 4, derde lid en 5, tweede lid, vervallen;
- B. Artikel 6, tweede lid, vervalt; lid 3 wordt vernummerd tot lid 2;
- C. Artikel 7, tweede lid, vervalt.

De leden 3 en 4 van dit artikel worden vernummerd tot respectievelijk lid 2 en lid 3.

Artikel 114

Deze wet die kan worden aangehaald als “Ambtenarenpensioenwet 1972” treedt in werking op 1 januari 1973 en werkt ten aanzien van de artikelen 22, 107 en 109 terug tot 1 januari 1972.